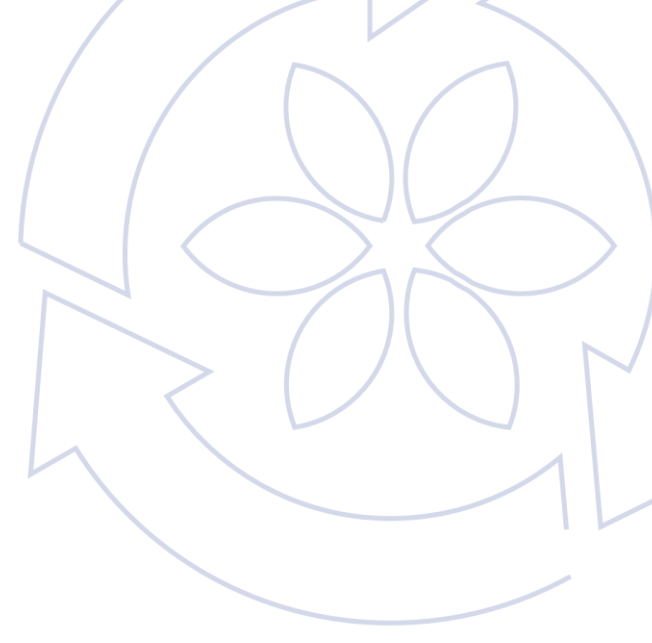

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İYİ UYGULAMALARI

'SIFIR ATIK BELEDİYEÇİLİĞİ' PROJESİ

NUSAYBİN BELEDİYE BAŞKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

01

PROJENİN AMACI

02

PROJENİN KAPSAMI

03

PROJENİN UYGULAMA PLANI

04

PROJENİN KAZANIMLARI

01 | PROJENİN AMACI

Sıfır atık projesi kapsamında kaynağında ayrı toplama sağlanarak; atığın önlenmesi, azaltılması, geri dönüştürülmesi, ekonomiye kazandırılarak ham madde üretiminin arttırılmasına destek verilmesi ve sıfır atık yönetim sisteminin tüm ilçe genelinde uygulanması hedeflenmiştir.

02 | PROJENİN KAPSAMI

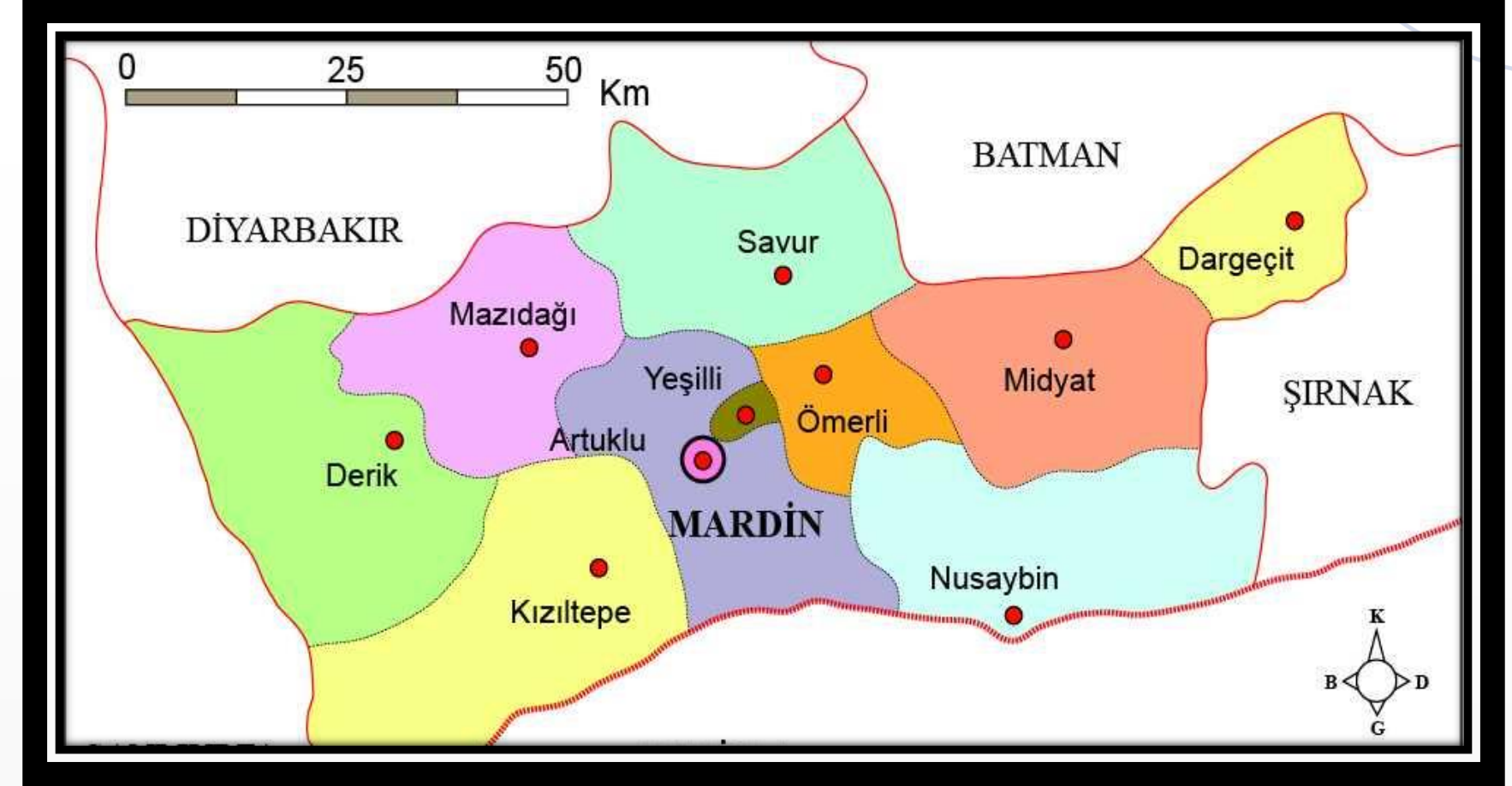
NUSAYBİN

115.586

Nüfus

86

Mahalle

- İlçe merkezinde cadde ve sokaklar ile işletme ve kamu kurum ve kuruluşları kapsamaktadır.
- Proje kapsamında geri kazanılabilir atıklar, atık pil, atık tekstil, bitkisel atık yağlar yer almaktadır.
- Ayrıca Bağımsız Atık Toplayıcıları ile ilgili de çalışmalar yürütülmektedir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

BİLİNÇLENDİRME ÇALIŞMASI

Kamu kurum ve kuruluşları (Kaymakamlık, Okullar, Hastane, STK, Sağlık Ocakları, SGK, Aile Sağlık Merkezleri, Kadın Destek Merkezleri, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Kurslar, Müftülük, vd.), site ve konutlar, işletmeler (pastane, restaurant, cafe, özel iş yerleri vs.), eczaneler, okullar, rehabilitasyon merkezleri, sanayi bölgesi, esnaf ve vatandaşlar olmak üzere; sıfır atık yönetim sistemi kapsamında atıkların kaynağında ayrı toplanması hakkında bilinçlendirme çalışması yapıp bu yerlere geri dönüşüm ekipmanları (geri dönüşüm kutusu, toplama poşeti, atık pil kutusu, atık kafesi/kumbarası, atık yağ bidonu vs.) verilmiştir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

BİLİNÇLENDİRME ÇALIŞMASI

Çalışmalarda kurumlar ziyaret edilerek;

- 'Sıfır Atık' Projesinin önemi ve yapılması gerekenler,
- Atıkların çevreye zararları,
- Sıfır Atık Yönetim Sisteminin nasıl uygulanacağı,
- Entegre Çevre Bilgi Sistemi (EÇBS) ve Sıfır Atık Bilgi Sisteminin kullanımı

konuları hakkında bilgi verilmiştir.

Sıfır Atık Bilgi Sistemi uygulamasının kullanım ağı genişletilmiş olup; veri girişleri ve yapılması, örnek kurum ve işletmelere teşekkür belgesi takdim edilmiştir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

AMBALAJ ATIKLARI TOPLAMA ÇALIŞMASI

- İlçe sınırları içerisinde bulunan kurum, kuruluşlar, marketler, özel iş yerleri ve esnaf başta olmak üzere tüm toplama noktalarından ambalaj atıkları rutin aralıklarla ve günlük olarak toplanmaktadır.
- Bununla beraber, kurumların evraklarının imhaları yapılmakta ve konutların toplama talebi üzerine ambalaj atıkları kapıdan teslim alınarak geri dönüşüme kazandırılmaktadır.
- Teşvik edici programlar, kampanyalar dâhilinde de toplama yapılmakta olup; etkinlikler ve farklı proje çalışmalarıyla da okullarda programlar oluşturularak önemi vurgulanmaktadır.
- Ayrıca Temizlik İşleri Müdürlüğü ile yürütülen çalışmayla; çarşı merkezi ve sokakların temizliğinde ikili toplama sistemi konteynerleri (mavi ve gri konteyner) kullanılarak kaynağında ayırma yapılmakta ve ambalaj atıklarının toplanması sağlanmaktadır.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

ATIK PİL TOPLAMA ÇALIŞMASI

- Eczane, sağlık ocakları, okullar, odalar, STK, Hastane, Kurs Merkezleri, Rehabilitasyon Merkezleri, SGK, Kaymakamlık gibi bütün kamu kurum ve kuruluşlar başta olmak üzere ilçe merkezindeki esnaflardan (elektrik-elektronik satan ve tamir eden işletmelerden), bazı özel işletmelere kadar rutin olarak ve belirli periyotlarla atık piller toplanarak geri dönüşüme kazandırılmaktadır.
- Ayrıca atık piller hakkında bilinçlendirme çalışması yapılarak kutu ihtiyacı olan yerlere atık pil kutusu verilmektedir.
- Her sene okullar arası 'Atık Pil Kampanyası' kapsamında yarışma düzenlenmekte olup tüm okullarda biriktirilen atık pillerin tartımları yapılarak dereceye giren okullara ödül verilmektedir.

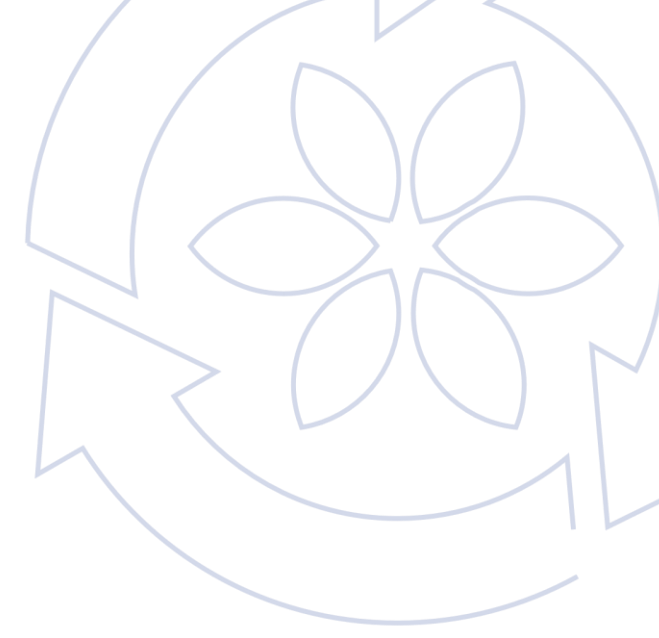

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

BİTKİSEL ATIK YAĞ ÇALIŞMASI TOPLAMA ÇALIŞMASI

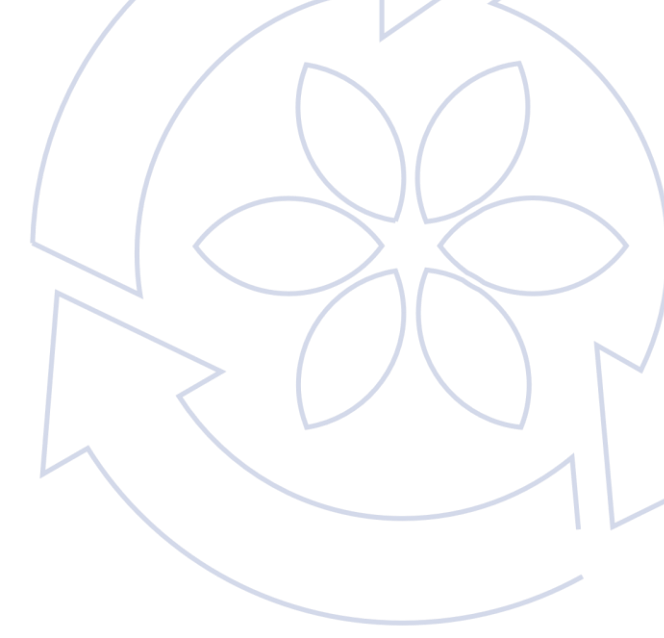
- Kafe, pastane, restoran, yemek fabrikası, kadın kurs merkezleri, yemekhanesi bulunan okullar/kurumlar ile pilot bölgeler başta olmak üzere; birçok atık yağ çıkan noktalara atık yağ bidonu bırakılarak çalışma yürütülmektedir.
- Bununla birlikte mobil atık getirme merkezinde biriktirilen bitkisel atık yağlar toplanarak geri dönüşüme kazandırılmaktadır.
- Aylık rutin olarak bitkisel atık yağ saha çalışması yapılarak biriktirilen bitkisel atık yağlar toplanmaktadır.
- İşletmelerin Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden MoTAT Uygulamasına kayıt oluşturup bitkisel atık yağ beyanlarını yapmaları gerektiği ve biriken bitkisel atık yağların uygun olarak toplanması konusunda gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır.
- Ayrıca teşvik edici kampanyalar düzenlenerek işletmelere ve vatandaşlara temizlik malzemeleri hediye edilmektedir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

TEKSİL ATIKLARI TOPLAMA ÇALIŞMASI

- Belirlenen noktalara bırakılan 52 adet tekstil atık kumbarası ile toplama çalışması yürütülmektedir.
- Kumbaralara atılması gereken atık grupları hakkında okullar, kurumlar, esnaflar ve vatandaşlara tekstil atıklarının yeniden kullanımı ve geri dönüşümünün önemi bilinçlendirme çalışmalarında aktarılmaktadır.
- Atık tekstil ürünlerinin yeniden değerlendirilip kullanılabildiğini vurgulamak amacıyla yapılan etkinliklerle (sergi, defile, eğitim vs.) farkındalık oluşturulmuştur.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

YENİ YAPILARDA İKİLİ TOPLAMA SİSTEMİ KURULUMU

- Site, apartman ve villa tipi müstakil konutlar tarafından geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıkların diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilmesi amacıyla yeni yapılan yapılarda yapı kullanım izni esnasında geri dönüşüm konteyneri yerleştirilmektedir.

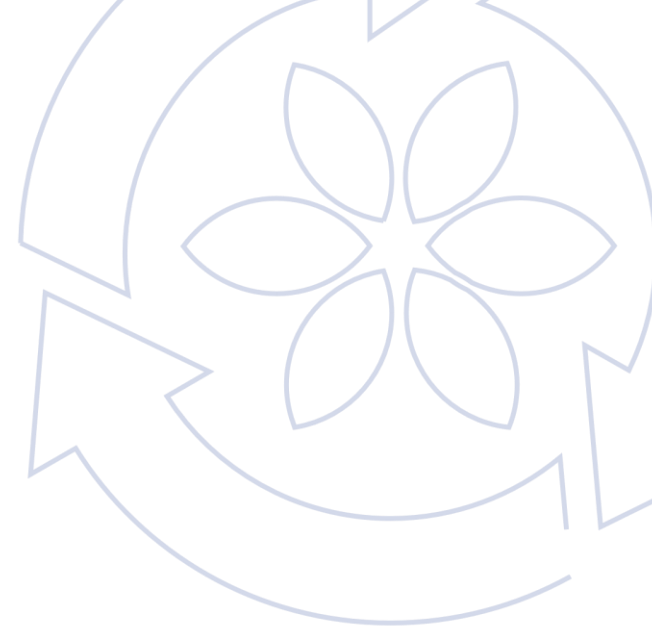

BAĞIMSIZ ATIK TOPLAYICILARI ÇALIŞMASI

- Kamuoyunda “Kâğıt Toplayıcıları” olarak bilinen ve herhangi bir işletmeye bağlı olmaksızın değerlendirilebilir atıkların toplayıcılığını yapan vatandaşlarla ilgili yayımlanan Genelge kapsamında atık toplayıcılığı yapanlar kayıt altına alınarak Bağımsız Sıfır Atık Toplayıcı Kartı düzenlenmektedir.
- Bağımsız Sıfır Atık Toplayıcılarına belirli aralıklarla yapılan toplantı ve eğitim programları ile çalışmaların takibi sağlanmaktadır.
- Toplayıcıların atık makbuzları aylık olarak alınıp kayıt altına alınmaktadır.
- 2023 yılında sitem üzerinde 26 kişinin kayıtları yapılarak Bağımsız sıfır atık toplayıcı kartı çıkarılmıştır.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

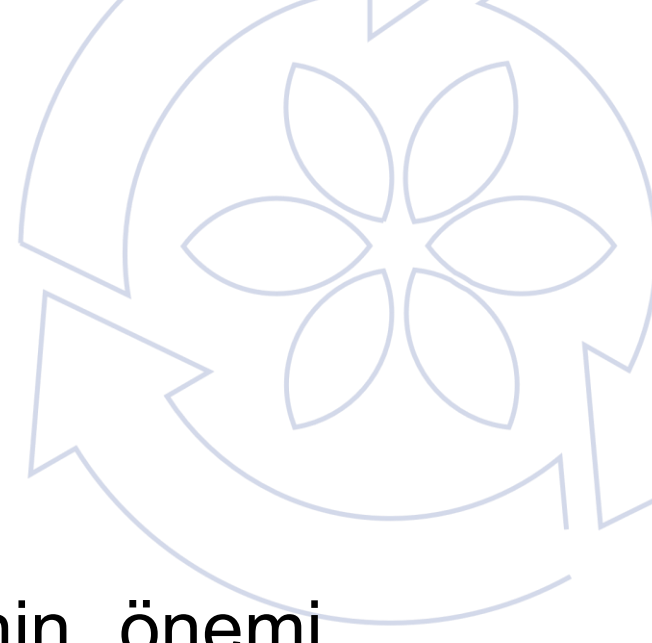
MOBİL ATIK GETİRME MERKEZİ

- Mobil atık getirme merkezindeki bölmelere vatandaşlar tarafından bırakılan ambalaj atıkları, bitkisel atık yağlar ve atık piller düzenli aralıklarla toplanmaktadır.
- Ayrıca giysi ve oyuncak bölmelerine atılanlar ise ihtiyaç sahipleri için değerlendirilmektedir.

KİTAP PAYLAŞIM NOKTASI

- Kitap paylaşım noktasına atılan kitaplar ise; kullanılabilir nitelikte olanlar okul kütüphanelerinde kullanılmak üzere değerlendirilmekte olup atık durumundakiler ise geri dönüşüme kazandırılmaktadır.

EĞİTİM, SEMİNER VE PROGRAMLAR

- Sıfır atık yönetim sistemi, atıkların kaynağında ayırımı ve uygulanması, doğanın ve çevrenin önemi hakkında; öğrencilere, öğretmenlere, vatandaşlara, kurum çalışanlarına, kursiyerlere vb. birçok kişiye çevre eğitimi ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır.
- Seminer, animasyon gösterisi, sıfır atık yarışması ve eğitim programlarıyla çevre eğitimi/sıfır atık eğitimi verilmiştir.
- Ayrıca televizyon programları ve canlı yayın programlarına konuk olarak katılım sağlanmış olup yapılan çalışmalar aktarılmıştır.

SIFIR ATIK VE ÇEVRE ETKİNLİKLERİ

- Sıfır atığın anlam ve önemi, geri dönüşümün ve yeniden kullanımın önemi, kaynakta ayırımın sağlanarak çevre duyarlılığının artırılması ve atıkların çevremize olan etkisini vurgulamak için farklı etkinlik çalışmaları yapılmaktadır.
- Mıntıka temizliği etkinliği ile ambalaj atıklarının toplanması, geri dönüşüm sergileri, ağaç dikimi, geri dönüşüm defilesi, atıkların toplanmasına yönelik kampanya programları, bilgi yarışması, seminer ve eğitim programları, özel gün ve haftaların etkinlikleri (Avrupa Hareketlilik Haftası, Atık Azaltım Haftası, Dünya Temizlik Günü vs.) gibi farklı çevre etkinlikleriyle farkındalık çalışmaları yürütülmüştür.
- Ayrıca etkinliklerde bez torba ve geri dönüşümden elde edilen farklı materyallerde dağıtılarak farkındalık oluşturulmaktadır.

04 | PROJENİN KAZANIMLARI

ÇEVRESEL

- Evsel atık miktarı azaltılmıştır.
- Geri kazanılabilir atıklar kaynağında ayrıştırılarak geri dönüşümü sağlanmıştır.

EKONOMİK

- Geri kazanılabilir atıkların geri dönüşümü sağlanarak hammadde üretimine ve ekonomiye destek verilmiştir.
- Evsel atık miktarı azaltılarak düzenli depolama alanına giden atık için maliyetin düşmesi sağlanmıştır.

SOSYAL

- Vatandaşa çevre bilinci oluşturulup geri dönüşümün önemi vurgulanarak sosyal sorumluluk geliştirilmiştir.

FARKINDALIK

- Tüm atıkların kaynağında ayrı ayrı toplaması sağlanıp yaygınlaştırılarak; hane, sokak ve caddelere de uygulanması farkındalık yaratmıştır.

04 | PROJENİN KAZANIMLARI

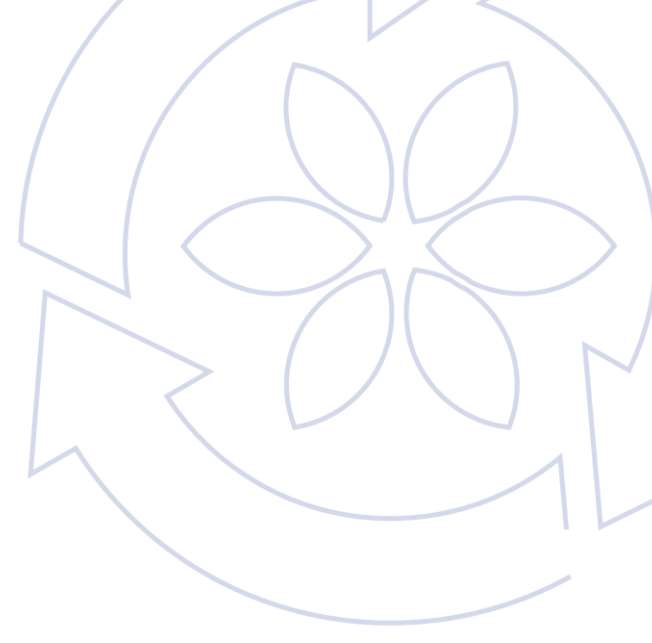

SIFIR ATIK BELEDİYESİ PROJESİ İLE

100 adet ikili toplama ve 378 adet geri kazanım konteyneri ile vatandaşa hizmet verildi.

35.750 kişiye eğitim ve farkındalık çalışması gerçekleştirildi.

Yaklaşık %35 oranında evsel atık miktarında azalma sağlandı.

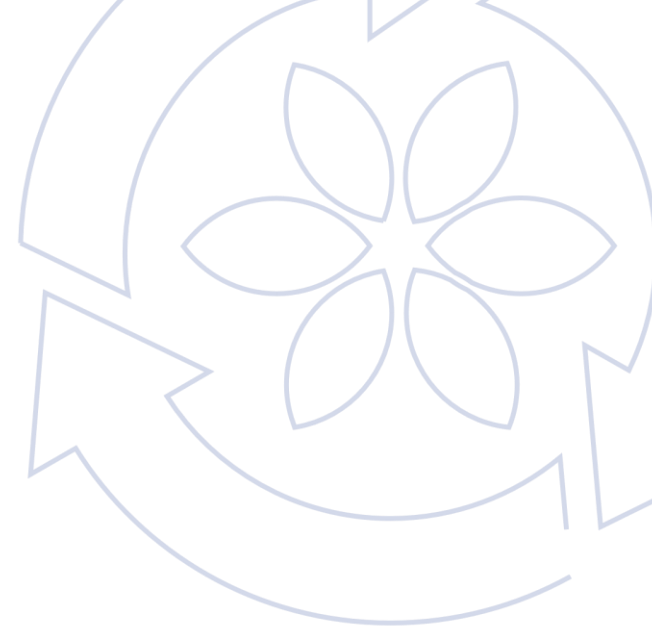
PROJE KAPSAMINDA

2019-2023 yılları arasında

- 5.232 ton ambalaj atığı
- 2,5 ton atık pil
- 44.285 L bitkisel atık yağ
- 23 ton tekstil atığı toplanmıştır.

2016-2023 yılları arasında

- 126 etkinlik yapılmıştır.
- 35.750 kişiye bilinçlendirme yapılmıştır.
- 32.481 kişiye eğitim verilmiştir.

SIFIR ATIK